

Fallida democràtica

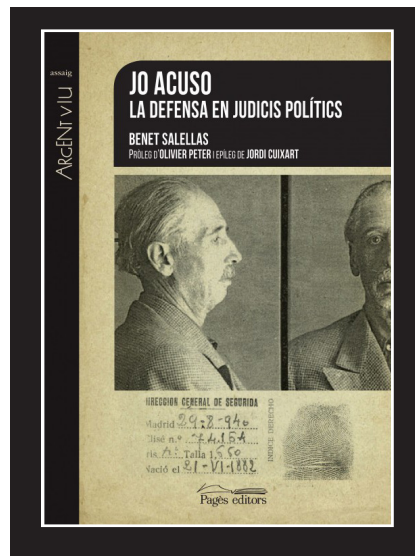
Text > ANTONI SANT

Quan ja han començat a Madrid les sessions orals del judici polític més transcendent de l'Europa occidental des del final de la II Guerra Mundial, no pot ser més oportuna la publicació d'un llibre sobre les particularitats de la defensa en els judicis polítics. Benet Salellas i Vilar, advocat penalista i polític, que ha actuat com a defensor en judicis de gran ressò públic com el del Comandó Dixan, el de Núria Pòrtulas o el de la crema de les fotos del Rei, escriu d'allò que sap per pròpia experiència i per haver-ho mamat des de petit a redós de l'activitat professional i política del seu pare, Sebastià.

Les primeres pàgines les dedica a teoritzar sobre el judici polític com a especialitat dins dels processos penals. La decisió que un judici sigui polític, conclou, no és mai de la defensa sinó de l'Estat quan tria la via del procés penal per protegir l'*status quo*, encara que per això hagi de sacrificar la justícia material en l'altar de la raó d'Estat. Ara bé, alerta l'autor, la lògica del Poder passa per no reconèixer mai un judici com a polític (seria tant com acceptar la fallida democràtica dels seus tribunals), fent servir les seves poderoses terminals mediàtiques per negar l'excepcionalitat del procediment penal en qüestió. La primera victòria de la defensa, sosté Salellas,

arribarà quan desvirtui l'ocultació de la naturalesa política del judici, perquè llavors el procés de l'Estat contra els seus enemics es transforma en un procés de l'Estat a si mateix. I quan el poder se n'adona, sovint és massa tard. Ja ha perdut.

La part central del llibre parla de diversos casos històrics en els quals l'actuació del tribunal supedita la raó de justícia a la raó d'estat. Comença amb el cas Dreyfus, on la confabulació del poder i de la informació són instruments per distorsionar la veritat dels fets en el judici contra l'oficial francès Alfred Dreyfus fins a desembocar en una sentència injusta. En aquesta ocasió és la magnitud de l'escàndol polític provocat per la denúncia d'Émile Zola en l'article «Jo acuso», que per casualitat dona nom al llibre, la que obliga a la revisió del judici. Seguidament el llibre recull, al cantó de judicis polítics celebrats en dictadures, com el judici al president Companys, d'altres que es celebren en democràcies suposadament assentades: els judicis al matrimoni Rosenberg (EUA), a Ulrike Meinhof (Alemanya Federal) o a la resistent algeriana Djamilia Bouhired (França). Amb aquests darrers casos Salellas ens alerta, com ja va fer Georg Lukács l'any 1951 (*L'assalt a la raó*), que un Estat pot esdevenir totalitari per a de-

SALELLAS, Benet. *Jo acuso. La defensa en judicis polítics*. Lleida: Pagès Editors, 2018. 108 p.

terminats membres de minories nacionals, polítiques o socials dissidents, als quals sotmet a un judici ideològic i priva de la plenitud de les garanties, sense deixar de ser un Estat democràtic liberal per a la resta dels ciutadans que no l'han qüestionat. Aquesta «democràcia relativa» explica l'excepcionalitat dels processos que relaciona l'autor com a experiència professional. I és molt eficaç per explicar les greus irregularitats del procés de Madrid, l'ombra del qual, malgrat que el llibre no hi faci referència explícita, plana sobre cadascun dels seus fulls, fins a fer-se dramàticament present en l'epíleg de Jordi Cuixart, on confessa com ha abandonat l'estratègia inicial de no confrontació ideològica amb el tribunal en arribar al convenciment que la clau de volta de la seva defensa passava per la revelació *urbi et orbe* de la naturalesa política del seu empresonament.

PRIETO, Pep. *Carnada*. Barcelona: Bridge, 2018. 187 p.

Al llarg de la novel·la, les referències a una bona pila de títols, bandes sonores, escenes i personatges cinematogràfics es van alternant amb el relat i doten la història de l'ambient perfecte per al gaudi del lector. Prieto no escatima en detalls macabres ni en diàlegs memorables, i ens regala, sens dubte, una gran i bona estona. I francament, en aquests temps de tensió, s'agraeix moltíssim una història de polítics, periodistes i zombis. O el que és el mateix: una història esbojarrada, d'antiherois i de molta carnada.

